

## 11

### Toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie

Aan de orde is het **tweeminutendebat Toerisme en recreatie (CD d.d. 27/05)**.

**De voorzitter:**

We gaan door met het volgende debat en dat is het tweeminutendebat Toerisme en recreatie. Ik geef mevrouw Van Meetelen namens de fractie van de PVV het woord voor haar inbreng.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Dank, voorzitter. Ik begin met drie moties, in verband met de tijd.

---

#### Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat kermissen al decennialang plaatsvinden op vaste locaties in de centra van steden en dorpen;

verzoekt de regering om gemeenten te laten waarborgen dat kermislocaties in het centrum van steden en dorpen worden behouden,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Meetelen.

Zij krijgt nr. 108 (26419).

---

#### Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering in het kermisbeleid op te nemen dat ongeacht de organisator of gemeente, er altijd voldoende ruimte beschikbaar moet zijn voor salonwagens en de rijdende school, omdat dit een essentieel onderdeel is van de reizende beroepsgroep,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Meetelen.

Zij krijgt nr. 109 (26419).

---

#### Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat kermissen steeds vaker worden geteisterd door rellend tuig, dat enkel uit is op overlast en geweld;

verzoekt de regering een streng lik-op-stukbeleid te voeren en gemeenten de bevoegdheid te geven om overlastgevers, inclusief minderjarige reischoppers, per direct en voor de volledige duur van de kermis de toegang te ontfeggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Meetelen.

Zij krijgt nr. 110 (26419).

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Dan wil ik nog even iets zeggen over dit debat. Dat werd namelijk vijf keer uitgesteld, evenals de tweeminutendebat, die al ver voor het reces plaats hadden kunnen vinden. Helaas is dat nu pas gebeurd, na het reces, in september, lang, lang nadat het kermisseizoen is begonnen. Iedereen kan, denk ik, dagelijks uit nieuwsberichten horen, lezen en opmaken dat de kermis enorm onder druk staat en dat er grote problemen zijn. Ik weet dat dit ook op andere departementen ligt, maar de revenuen liggen bij de ondernemers. Daarom kom ik bij u met dit verzoek.

**De voorzitter:**

Dank u wel, mevrouw Van Meetelen. Dan geef ik het woord aan de heer Thijssen namens de fractie van GroenLinks-PvdA.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter, en dank aan de heer Kisteman dat ik even eerder mag spreken, want ik moet zo naar een procedurevergadering. Ik heb twee moties.

---

#### Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voornemens is het btw-tarief op logies per januari 2026 te verhogen van 9% naar 21%;

overwegende dat dit voor mensen met een heel normaal inkomen een enorme prijsstijging is om op vakantie of een weekendje weg te gaan, waardoor ondernemers in de sector in de knel zullen komen;

verzoekt de regering de btw-verhoging op logies terug te draaien naar het huidige tarief van 9%,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door het lid Thijssen.

Zij krijgt nr. 111 (26419).

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een vliegreis het milieu 10 tot 15 keer meer en een cruiseschip tot wel 60 keer meer belast als dezelfde reis per trein;

overwegende dat het rapport Envisioning Tourism in 2030 and Beyond laat zien dat de toerismesector kan groeien in lijn met het Parijsakkoord door de CO<sub>2</sub>-vervuiling van de luchtvaart en de cruisereizen te beperken;

overwegende dat de gemeente Den Haag vorig jaar een reclameverbod voor fossiele brandstoffen in de publieke ruimte heeft ingesteld en dit stand heeft gehouden bij de rechter;

verzoekt de regering om het voorbeeld van de gemeente Den Haag te volgen en een landelijk verbod op reclames voor vlieg- en cruisevakanties in te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door de leden Thijssen en Teunissen.

Zij krijgt nr. 112 (26419).

Dank u wel. Het woord is aan de heer Kisteman namens de fractie van de VVD.

**De heer Kisteman (VVD):**

Voorzitter. Een campingwinkel die op zondag wel open mag, maar een supermarkt een paar honderd meter verderop niet. Wel een ijsje kunnen kopen in de winkelstraat, maar geen souvenir uit het dorp kunnen meenemen. Ondernemers moeten zelf kunnen bepalen of zij op zondag open willen of niet, net als consumenten zelf kunnen bepalen of zij op zondag willen winkelen of niet. Daarom dien ik de volgende motie in.

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er een evaluatie wordt gedaan van de Winkeltijdenwet en de recente wetswijziging van de Winkeltijdenwet;

verzoekt de regering de evaluatie naar voren te halen en per direct te starten, opdat de uitkomsten in het voorjaar van 2026 opgeleverd kunnen worden;

verzoekt de regering tevens in kaart te brengen hoe de Winkeltijdenwet zo aangepast kan worden dat ondernemers zelf mogen bepalen of zij op zondag open zijn, en deze analyse voor de begrotingsbehandeling naar de Kamer te sturen;

verzoekt de regering na ommekomst van de evaluatie-uitkomsten, en indien daarin voldoende aanknopingspunten worden geboden, een besluit hierover te nemen en dit wetsvoorstel aan de Kamer voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door het lid Kisteman.

Zij krijgt nr. 113 (26419).

**De heer Kisteman (VVD):**

Voorzitter. Deze minister maakt zich hard voor onze ondernemers en heeft net als ik het terugdringen van regeldruk als prioriteit. De bijschrijfplicht van dagleidinggevenden is nummer één onnodige regeldruk in de horeca en kost de sector jaarlijks ongeveer 15 miljoen. Daarom de volgende motie.

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de bijschrijfplicht dagleidinggevenden de horecasector rond de 15 miljoen per jaar kost;

constaterende dat de bijschrijfplicht dagleidinggevenden nummer één onnodige regeldruk in Nederland is;

constaterende dat er al meerdere moties zijn aangenomen die oproepen om iets te doen aan deze bijschrijfplicht;

overwegende dat diverse ministeries betrokken zijn bij de bijschrijfplicht dagleidinggevenden;

verzoekt de minister met zijn collega's van JenV en VWS en branchevereniging Koninklijke Horeca Nederland nog dit jaar om de tafel te zitten en tot een oplossing te komen waar alle partijen tevreden mee zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

**De voorzitter:**

Deze motie is voorgesteld door het lid Kisteman.

Zij krijgt nr. 114 (26419).

Dank u wel, meneer Kisteman. Tot slot wenst mevrouw Beckerman een inbreng te leveren namens de fractie van de Socialistische Partij. Zij heeft echter niet deelgenomen aan het commissiedebat, maar zij wil daar ook wat over zeggen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Ik moet officieel het verzoek doen om deel te kunnen nemen. Zoals de leden weten, hebben wij over dit onderwerp een initiatiefnota geschreven, maar als kleine fractie kun je niet overal aan meedoen en daarom doe ik alsnog het verzoek om mee te mogen doen.

De **voorzitter**:

Ik kijk rond of er bezwaren zijn. Dat is niet het geval. Ik wil u dus het woord geven voor uw termijn.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Voorzitter. "Heeft u een fijne vakantie gehad?" Dat is zowat de meest gestelde vraag vandaag in de Tweede Kamer. Tegelijkertijd zijn er heel veel mensen voor wie een vakantie straks onbetaalbaar wordt, niet alleen omdat campings en recreatieparken in rap tempo worden overgenomen, onder andere door Blackstone, en mensen hun geliefde plek verliezen, maar ook omdat de overheid zelf een deel van de btw gaat verhogen. Omdat ik die vraag niet alleen aan de Kamer wil stellen, maar aan iedereen, heb ik drie moties.

---

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat campings en recreatieparken steeds vaker worden opgekocht door grote investeerders die willen uitbreiden of herstructureren;

overwegende dat uitbreidingen vaak leiden tot extra stikstofuitstoot en druk op natuur;

verzoekt de regering om een moratorium in te stellen op het verlenen van stikstofruimte voor uitbreiding en herstructurering van campings en recreatieparken, totdat natuurdoelen zijn veiliggesteld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 115 (26419).

Mevrouw **Beckerman** (SP):

De tweede motie.

---

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat gemeenten nu niet altijd de mogelijkheid hebben om via een exploitatievergunning grip te houden op campings en vakantieparken;

overwegende dat een landelijke exploitatievergunningplicht de mogelijkheid biedt om misstanden en criminele inmening tegen te gaan;

verzoekt de regering om een landelijke exploitatievergunningplicht voor campings en vakantieparken wettelijk te verankeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 116 (26419).

Mevrouw **Beckerman** (SP):

De derde motie is een beetje gek, omdat het dezelfde motie is als die van de heer Thijssen. Hij riep: "Ik moet weg. Dien 'm alsnog in. Dan voegen we ze later wel samen."

---

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het btw-tarief op logies per 1 januari 2026 wordt verhoogd van 9% naar 21%;

constaterende dat de impactanalyse van Significant inmiddels aantoonde dat de gevolgen zorgwekkend groot zijn;

verzoekt de regering om de btw-verhoging terug te draaien, en het verlaagde btw-tarief van 9% te behouden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 117 (26419).

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Die motie zal later worden samengevoegd met die van de heer Thijssen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de inbreng van de Kamer voor dit debat. Ik schors zeven minuten voor de beantwoording van de zijde van het kabinet.

De vergadering wordt van 17.02 uur tot 17.08 uur geschorst.

**De voorzitter:**

Ik heropen de vergadering voor de beantwoording van de zijde van het kabinet en de appreciatie van de moties. Ik geef daarvoor het woord aan de minister.

**Minister Karremans:**

Dank, voorzitter. Allereerst de kermissen, de motie op stuk nr. 108 van mevrouw Van Meetelen. Ik weet dat ze de kermissen een warm hart toedraagt en er altijd voor is opgekomen. Dat is zeer te prijzen, want kermissen zijn prachtige feesten. Dat weet ik ook nog uit mijn jeugd; ik ging altijd naar de kermis. Ik kreeg overigens onlangs nog een foto van mijn broertje, die weer terug was naar de kermis. Het is leuk en dat moet het ook blijven. Er moet voor ondernemers ruimte zijn om dat te doen. In Rotterdam heb ik er als wethouder ook altijd aan gewerkt dat er ruimte was voor de kermis. Maar daarmee kom ik natuurlijk precies op de crux: het is een lokale bevoegdheid. Ik zeg dus tegen mevrouw Van Meetelen: vat mijn appreciatie van de moties niet op als een vertaling van wat ik persoonlijk denk of voel over kermissen of hoe we die vanuit EZ benaderen, maar ik moet die "overbodig" geven, juist omdat het een lokale bevoegdheid is.

Maar dat gezegd hebbende: omdat we kermissen belangrijk vinden en ze een warm hart toedragen, en ze ook goed willen faciliteren en laten faciliteren, hebben wij een handreiking gemaakt voor de kermissector. Dat is bekend bij mevrouw Van Meetelen. Die handreiking wordt nu door de VNG verspreid en onder de aandacht gebracht. Ik denk dat dat precies de rol is die wij als landelijke overheid daarin kunnen spelen. Uiteindelijk is het natuurlijk aan een stad of dorp om zelf te bepalen of een kermis plaatsvindt, waar die plaatsvindt, hoe groot die is en welke attracties daar zijn.

**De voorzitter:**

Ik kijk heel even naar de minister, want hij zei "de moties", in meervoud. Geldt dat voor alle drie moties?

**Minister Karremans:**

Het zijn vergelijkbare oproepen tot landelijk beleid voor iets wat in feite bij de lokale overheid ligt. Maar ik ga ze nog allemaal netjes langs, voorzitter.

**De voorzitter:**

Oké.

**Mevrouw Van Meetelen (PVV):**

Dit verwachtte ik natuurlijk wel een beetje, maar ik wil de minister via u, voorzitter, toch iets vragen. Ik weet natuurlijk van de kermiswijzer van de VNG, die een paar jaar geleden is opgesteld. Die is onder andere vanuit EZ ingebracht, in samenwerking met OCW en BZK toentertijd. Het probleem is dat het elke keer een afschuifstelsel is. Dat is waarom ik hier elke keer opnieuw sta. Het blijkt dat er eigenlijk geen gehoor wordt gegeven aan wat er in die kermiswijzer staat. Er wordt een beetje uit geshopt wanneer dat zo uitkomt. Ik kijk dus naar de minister. Is er een andere mogelijkheid om hier iets aan te doen of om meer beweging te krijgen bij de

VNG of landelijk, zodat er echt meer druk komt en dit wordt beschermd?

**Minister Karremans:**

Ik snap het. Ik vind het overigens een mooie metafoor voor het huis van Thorbecke, het "afschuifstelsel", maar dat is in feite wel wat het is. Uiteindelijk hebben gemeenten zelf bevoegdheden en mogen ze zelf bepalen wat ze wel en niet doen. Ze kunnen er ook voor kiezen om geen kermis te organiseren, om wat voor reden dan ook. Dat mag ook. Dat staat hun vrij. Ook als voormalig lokaal bestuurder zeg ik dat het belangrijk is dat die lokale bevoegdheid er is, omdat er allerlei redenen kunnen zijn om af te wijken van een handreiking. Daarom is het natuurlijk ook een handreiking en geen wettelijke verplichting. Die heeft geen wettelijke verankering.

**De voorzitter:**

Ik zou willen voorstellen dat we de minister vragen eerst de drie moties te appreciëren en dan wil ik mevrouw Van Meetelen nog de gelegenheid geven voor een interruptie. Minister, zou u de moties stuk voor stuk kunnen appreciëren?

**Minister Karremans:**

Ja. De motie op stuk nr. 108 is dus overbodig.

De motie op stuk nr. 109 is ook overbodig. Die vraagt om ruimte voor salonwagens en de rijdende school. Ik dacht dat die in de handreiking zit, maar ik wil het even checken. Als die er niet in zit, wil ik het alsnog doen. Maar ik denk dat het, in lijn met wat ik net zei over lokale bevoegdheden, ook hier weer een-op-een met elkaar te maken heeft. We kunnen dat in de handreiking zetten als het er nog niet in staat, maar dat moet ik even checken.

**De voorzitter:**

En de derde motie?

**Minister Karremans:**

Dat is de motie op stuk nr. 110, die vraagt om lik-op-stukbeleid in te voeren voor rellend tuig en overlastgevers die bijvoorbeeld kermissen verstoren. Daar ben ik het ook helemaal eens. We willen geen verstoorte kermissen hebben. Het is goed dat mevrouw Van Meetelen daar aandacht voor vraagt, maar ook dat ligt natuurlijk bij de lokale driehoek. Wel heeft de minister van JenV in reactie op mondelinge vragen over de kermissen in relatie tot openbare ordeverstoringen toegezegd overlast op kermissen te agenderen bij het Strategisch Beraad Veiligheid. Dat is op 2 juli jongstleden gebeurd, dus daar is navolging aan gegeven. Maar ook daar zitten we natuurlijk met de bevoegdheden van de lokale driehoek, die zelf bepaalt welk veiligheidsbeleid wordt gevoerd en welke maatregelen worden genomen om bijvoorbeeld openbare ordeverstoringen te voorkomen of later daartegen op te treden.

**De voorzitter:**

Daarmee krijgen de moties op de stukken nrs. 108, 109 en 110 de appreciatie overbodig.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Dan wil ik heel graag nog even op de tweede motie terugkomen, want die dien ik niet voor niets in. Daarom heb ik ze ook achter elkaar ingediend. De eerste motie gaat natuurlijk over die ruimte voor de kermissen: omdat de ruimte in de binnensteden vervalt, wordt het vaak verplaatst naar een evenemententerrein iets buiten het centrum, waardoor dus de ruimte die daar is voor de salonwagens en de rijdende school vaak ook vervalt. Dat is dus een beetje een probleem dat een connectie heeft met elkaar. Daarbij komt dat wij als kind allemaal leerplichtig zijn; we willen en moeten naar school. Dus ik denk dat er echt wel een taak ligt. Wij moeten dat blijven faciliteren. Je moet gewoon naar school kunnen en als het een vervalt, vervalt dus ook de manier om naar school te gaan. Ik hoop toch wel dat er op de een of andere manier bewustzijn hiervoor komt. Dit begint gewoon echt in de problemen te raken. Laten we het in de centra houden. Laten we die plekken daar behouden. Ik weet dat u dat nu misschien niet kan toezeggen en dat u er niets aan kunt doen. Dat begrijp ik allemaal wel, maar laten we op de een of andere manier hiernaar kijken, misschien door nog een keer naar die handreiking te kijken, zodat daar iets meer in komt waardoor er wat meer druk op komt te staan.

Minister **Karremans**:

Ik snap die oproep en ik heb ook gezegd dat ik wel even naar die handreiking wil kijken, zo van: staat het er voldoende goed in en is het voldoende duidelijk? Ik denk dat het verband dat mevrouw Van Meetelen legt, terecht is. Het is een packagedeal als het gaat om die kermis, en daar horen onder andere salonwagens bij. Dus dat is een helder verhaal. We kunnen kijken in de handreiking of het er voldoende duidelijk in staat.

De **voorzitter**:

Dan gaan we naar de motie op stuk nr. 111.

Minister **Karremans**:

Die gaat over de btw-verhoging op logies. Daarvoor verwijst ik toch even naar de behandeling van het Belastingplan. Die motie moet ik dus het oordeel ontijdig geven, want dat is de juiste plek om het daarover te hebben.

De **voorzitter**:

Dan vragen we de heer Thijssen eerst of hij bereid is om de motie aan te houden. Dat is niet het geval. Dan krijgt die de appreciatie ontijdig.

We gaan naar de motie op stuk nr. 112.

Minister **Karremans**:

Die verzoekt de regering om het voorbeeld van de gemeente Den Haag te volgen en een landelijk verbod op reclames voor vlieg- en cruisevakanties in te stellen. Ik kan in principe vaak met veel van wat de heer Thijssen voorstelt of zegt meegaan, maar hiermee niet. Hier wil ik ook wel een streep trekken. Bedrijven als TUI, Corendon, KLM, Sunweb en al die onafhankelijke reisbureaus verdienen gewoon een eerlijke boterham. Ze verdienen geld met het verkopen van vliegvakanties. Dat zijn eerlijke bedrijven die een grote bijdrage leveren aan onze economie. Die worden nu een beetje

weggezet. Er wordt bijna gedaan alsof zij verboden diensten aanbieden. Dat is niet zo. Ja, we hebben een klimaatprobleem, maar dat lossen we niet op door de advertenties voor vliegvakanties te verbieden. Heel normale Nederlanders maken gewoon elk jaar gebruik van vliegvakanties en gaan lekker op vakantie na een jaar hard werken. We verbieden dat niet in Den Haag en zeker niet in heel Nederland. Mijn collega van KGG werkt hard aan klimaatbeleid. Er zijn heel veel manieren waarop wij iets daaraan doen, dus het probleem onderkennen we. Maar ik vind het een bijzonder slecht idee om dit te doen door advertenties voor vliegvakanties te verbieden. Ik hoop dat ik dat duidelijk heb gemaakt.

De **voorzitter**:

Hoe luidt daarmee de appreciatie van de motie op stuk nr. 112?

Minister **Karremans**:

Wat denkt u?

De **voorzitter**:

Ik ga het niet voor u invullen.

Minister **Karremans**:

Ontraden.

De **voorzitter**:

U bent de minister. Ontraden, dus.

De heer **Thijssen** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind dit echt ... Ik snap niet waar deze woorden van de minister van EZ vandaan komen. Ik zeg niks over die bedrijven. Ik zeg niet dat het oneerlijke bedrijven zouden zijn. Ik zeg niet dat ze geen goede boterham mogen verdienen. Ik heb bij het vorige tweeminutendebat een betoog gehouden waarin ik heb gezegd dat bedrijven superbelangrijk zijn voor dit land. Daar verdienen mensen hun geld. Daar worden hele belangrijke zaken geregeld voor deze maatschappij. Ik heb dus niks tegen die bedrijven.

Ik spreek de minister en deze regering aan op hun verantwoordelijkheid. Een van de grootste uitdagingen waar de mensheid voor staat, is de gevaarlijke klimaatverandering. Daarvoor hebben wij in Parijs een klimaatakkoord getekend. Natuurlijk moeten mensen op vakantie kunnen als ze een jaar lang hard gewerkt hebben. Daarom ligt er ook een visie waarmee de toerismesector kan groeien. Die visie heeft de minister ook. Mensen kunnen echt wel een weekendje extra weg, als we niet al het geld weggeven aan aandeelhouders, maar er ook nog voor zorgen dat de lonen wat omhooggaan.

Binnen het klimaatakkoord van Parijs kunnen er echt wel meer vakanties gevierd worden, maar het is de verantwoordelijkheid van deze minister en van deze regering om ervoor te zorgen dat we de gevaarlijke klimaatverandering stoppen. Heeft de minister deze zomer het nieuws gevolgd over de bosbranden, over de kantelpunten en over het stoppen van de warme Golfstroom? Het is vijf voor twaalf of misschien nog wel later, als je de klimaatwetenschap moet geloven

wat betreft klimaatverandering. Dus wat ik vraag, is één kleine, simpele maatregel die we kunnen nemen om het toerisme wat duurzamer te krijgen. Ik vraag niet om een totaalplan om alles binnen het Parijsakkoord te krijgen, wat deze minister of deze regering eigenlijk zou moeten doen; ik vraag om één simpele maatregel, waar deze hofstad al een voorbeeld voor heeft gegeven. Ik wil graag dat de minister zijn woorden terugneemt dat ik bedrijven oneerlijk zou hebben genoemd. Dat heb ik niet gedaan. Ik wil graag dat dat teruggenomen wordt. Ik denk dat dit een hele redelijke maatregel is, een klein stapje, om te zorgen dat we deze planeet leefbaar houden.

**De voorzitter:**

Minister, kort. Ik wil niet weer een heel debat heropenen, want er is nog meer te behandelen.

**Minister Karremans:**

Ik vind het wel leuk, hoor!

**De voorzitter:**

Dat merk ik, maar we hebben nog meer debatten met elkaar te voeren vanavond. Minister, een kort antwoord.

**Minister Karremans:**

Ik kan de redenatie niet volgen dat je zegt: ze mogen prima een boterham verdienen; ze mogen alleen geen reclame maken. Zo werkt het niet in de economie. Die bedrijven moeten gewoon reclame kunnen maken. Ik vind het ook terecht dat dat kan. Het is overigens een zeer symbolische maatregel. Ik denk dat de heer Thijssen ook niet kan zeggen hoeveel megaton CO<sub>2</sub> ermee bespaard wordt. Ik denk dat er wel heel veel concrete maatregelen zijn die dit kabinet neemt, die niet alleen een symbolische waarde hebben, maar ook daadwerkelijk effect hebben op het klimaat. Ik ben het namelijk ook eens met de heer Thijssen. We hebben een klimaatprobleem en daar moeten we hard aan werken, maar niet als het gaat om dit soort zaken, waarbij we bedrijven alleen maar tegenwerken en tot last zijn en waarbij we uiteindelijk qua klimaat ook niet verder komen.

**De voorzitter:**

Heel kort, meneer Thijssen. Eén vraag.

**De heer Thijssen (GroenLinks-PvdA):**

Ik wil graag dat de minister zijn woorden terugneemt dat ik zou hebben gezegd dat deze bedrijven aan oneerlijke praktijken doen, want dat heb ik niet gezegd. Het tweede punt is dat dit vakantiebedrijven zijn. Zij leveren de service van een vakantie die mensen bij hen kunnen kopen. Dat hoeft niet met een vliegtuig; dat kan ook met de trein.

**De voorzitter:**

Tot slot op dit punt, de minister.

**Minister Karremans:**

Dat is voor Corendon en de KLM vrij lastig. Die hebben geen treinen.

**De voorzitter:**

We gaan naar de motie op stuk nr. 113.

**Minister Karremans:**

De motie op stuk nr. 113 verzoekt de regering de evaluatie naar voren te halen en per direct te starten, opdat de uitkomsten in het voorjaar van 2026 opgeleverd kunnen worden. Ze verzoekt tevens in kaart te brengen hoe de Winkel-tijdenwet zo aangepast kan worden dat ondernemers zelf mogen bepalen of zij op zondag open zijn en deze analyse voor de begrotingsbehandeling naar de Kamer te sturen. Ze verzoekt ook de regering na ommekomst van de evaluatie-uitkomsten, en indien daarin voldoende aanknopingspunten worden geboden, een besluit hierover te nemen en dit wetsvoorstel aan de Kamer voor te leggen. Die kan ik oordeel Kamer geven.

**De voorzitter:**

De motie op stuk nr. 113 krijgt oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 114.

**Minister Karremans:**

Datzelfde geldt voor de motie op stuk nr. 114, dus die krijgt ook oordeel Kamer, met dien verstande dat ik die wel wil betrekken bij mijn regeldrukaanpak, zodat we niet allemaal individuele aanpakjes hebben. Dit punt wordt gewoon meegenomen in de regeldrukaanpak, maar we leggen 'm boven op de stapel.

**De voorzitter:**

Dan kijk ik even naar de heer Kisteman. Kan hij daarmee leven? Een korte interruptie. Knikken volstaat ook.

**De heer Kisteman (VVD):**

Kan ik er dan van uitgaan dat dit gesprek wel dit jaar gaat plaatsvinden?

**Minister Karremans:**

Ja, zeker. Maar we hebben nog wel meer zaken te regelen, natuurlijk.

**De voorzitter:**

De motie op stuk nr. 114: oordeel Kamer met een interpretatie.

We gaan naar de motie op stuk nr. 115.

**Minister Karremans:**

Zeker. Dan de motie op stuk nr. 115. Ik verzoek die aan te houden, want die valt onder het terrein van LVVN, omdat die gaat over stikstof.

**De voorzitter:**

Ik kijk naar mevrouw Beckerman. Het verzoek is of de motie kan worden aangehouden.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Ik heb morgen een debat over stikstof en de PAS-melders. Dan kan ik de motie ook indienen. Toch wil ik heel graag even het oordeel van deze minister hierover horen. Dat heeft ermee van doen dat onder andere het programma Pointer onderzoek heeft gedaan en heeft uitgevonden dat in vijf jaar tijd het aantal hotels en recreatiewoningen nabij Natura 2000-gebieden is verdubbeld. Dit is wel een debat dat in deze commissie, of op dit terrein, plaatsvindt. Ik heb ook een initiatiefnota geschreven over de opkoop van campings en recreatieparken om ze om te bouwen tot duurdere, luxe parken. Ik zou wel graag van deze minister een oordeel willen horen over deze praktijken. Anders word ik morgen weer terugverwezen naar Economie, en word ik vanaf Economie weer terugverwezen naar Stikstof. Wat gebeurt er dan? Dan blijft er steeds minder stikstofruimte over en gaan we gewoon door met de bouw van recreatieparken en hotels, op plekken waar we dat misschien niet willen en ten koste van mensen die graag een camping willen bezoeken. Ik wil dus wel graag het deoordeel van deze bewindspersoon.

Minister **Karremans**:

Ik snap de vraag. Ik wil niet gelijk doorverwijzen naar het volgende loket; dat is natuurlijk juist wat we in de overheid niet willen. Ik zeg hier wel bij dat ik het onderzoek niet ken, dus ik kan daar ook niet nu uit de losse pols even op reageren en daar een appreciatie op geven die mevrouw Beckerman kan meenemen in het debat dat ze, begrijp ik, morgen heeft. Ik kan deze motie, als zij 'm aanhoudt, per direct doorsturen naar mijn collega, zodat er enige voorbereidings-tijd is en er even naar gekeken kan worden. Deze motie heb ik ook niet van tevoren gezien. Als het gaat om dit soort moties, komen we als departementen vaak bij elkaar op de lijn als er raakvlakken zijn met andere portefeuilles. Dat zal vanzelf zijn werking hebben.

De **voorzitter**:

U kunt nog een informatieverzoek doen vóór de stemmingen.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Dat vind ik heel prettig. Deze voorzitter weet ook dat op het moment dat je bij een stikstofdebat bijvoorbeeld begint over de bouw van andere dingen, er heel vaak wordt gezegd: laten we het nu eens een keer over de boeren en hun toekomst hebben. Dat maakt het ook ingewikkeld om steeds te worden doorgestuurd. Deze minister wil hier van zijn collega-minister een oordeel over. Ik wil deze wel graag volgende week in stemming brengen. Ik vind dit een hele logische. Als je als rijksoverheid oplossingen moet zoeken voor het stikstofprobleem terwijl er op deze manier heel veel ruimte wordt ingenomen die dus niet naar PAS-melders of naar woningbouw kan gaan, dan heb je gewoon een probleem. Dank voor die handreiking. Stuur u die door voor een oordeel.

Minister **Karremans**:

We sturen 'm door naar het volgende loket.

De **voorzitter**:

Ik wil toch even met elkaar het volgende vaststellen: daarmee zegt de minister dus toe om vóór de stemmingen een appreciatie te delen met de Kamer over deze motie.

Minister **Karremans**:

Ja, ja, dat gebeurt in combinatie met LVVN, dat hier ook een oordeel over moet hebben. Maar voor zover zij daar ons oordeel voor nodig hebben, zullen we daar natuurlijk samen in optrekken.

De **voorzitter**:

Dan is dat een toezegging. Dan constateer ik ook dat mevrouw Beckerman de motie niet aanhoudt, waarmee die wel de appreciatie ontijdig krijgt. Dat is nu eenmaal hoe we het hier doen. Dan volgt er nog een brief van de zijde van het kabinet over de motie op stuk nr. 115.

Dan de motie op stuk nr. 116.

Minister **Karremans**:

Die gaat over een landelijke exploitatievergunningplicht voor campings. Dat is het voorstel van mevrouw Beckerman. Wij hebben dit net even bekeken: voor zover wij kunnen nagaan, geldt er voor niks een landelijke exploitatievergunningplicht. Ook dit zou ik bij de lokale overheden willen laten. Om die reden ontraad ik 'm.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 116 is ontraden.

Minister **Karremans**:

Dan de motie op stuk nr. 117. Mevrouw Beckerman zei het al even: daarvoor geldt hetzelfde. Die krijgt dus ook dezelfde appreciatie, namelijk het verzoek om dat bij het Belastingplan te betrekken.

De **voorzitter**:

Hoe luidt de ... Is het verzoek dan om die aan te houden?

Minister **Karremans**:

Ja, het verzoek is om die bij het Belastingplan te betrekken.

De **voorzitter**:

Dan krijgt die nu de appreciatie ontijdig. Dan gaan we zien of mevrouw Beckerman bereid is om de motie aan te houden.

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van het tweeminutendebat Toerisme en recreatie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Maar we nemen geen afscheid van deze minister voordat we met elkaar het tweeminutendebat Staat van de economie hebben gevoerd.